

de wet is daarvoor de datum van 1 januari 2013 aangewezen. De inwerkingtreding van de overige bepalingen (inzake de Wereldomroep, een vermindering van de rijksmediabijdrage en enkele kleinere wijzigingen) moest worden geregeld in een koninklijk besluit. Dat besluit is inmiddels bekend. Bepaald is dat de meeste overige bepalingen eveneens in werking zullen treden op 1 januari 2013. Sommige artikelen zijn echter in werking getreden op 22 september 2012 (KB 10 september 2012, *Stb.* 421).

Dat een inwerkingtreding complicaties kan oproepen bewijst de gang van zaken rond de wet uit 2008 tot vaststelling van de Mediawet. Enkele artikelen maken het mogelijk haatzaaiende zenders het zwijgen op te leggen, maar deze zijn nooit in werking getreden. Bij de behandeling van het wetsvoorstel oordeelde de Eerste Kamer dat zij door hun absolute formulering in strijd zouden zijn met artikel 10 EVRM. Amendering was niet mogelijk, maar de regering zegde in 2008 toe de gebreken door middel van een novelle te zullen repareren (*Katern* 110, p. 6197). De afgelopen vier jaar is dat niet gebeurd. Na een rappelbrief van de Eerste Kamer heeft de minister van OCW op 3 juli 2012 een uitleg gegeven. Samen met de minister van Veiligheid en Justitie is zij tot de conclusie gekomen dat de bepalingen geheel kunnen vervallen, gezien het nieuwe artikel 137h van het Wetboek van Strafrecht. Dit artikel, dat in 2010 in werking is getreden, biedt de strafrechter de mogelijkheid een beroepsverbod op te leggen. Kennelijk is de regering van oordeel dat deze bijkomende straf ook kan worden opgelegd aan (buitenlandse) rechtspersonen die een mediabedrijf exploiteren. Het wachten is nu op een wetsvoorstel dat de slapende bepalingen uit de Mediawet definitief schrapt (*Kamerstukken I*, 2011/12, 33000 VIII, nr. J en 31356, nr. K).

Op 5 oktober 2012 heeft de regering een wetsvoorstel ingediend tot wijziging van de Mediawet inzake de dienst die ‘pakketaanbieders’ verrichten. Op dit moment geeft de wet alleen regels over de minimale omvang en de samenstelling van programmapakketten die worden aangeboden via de kabel. Het wetsvoorstel bevat ook regels voor het programma-aanbod via andere technieken, zoals satellieten, digitale ethertelevisie en internet. De nieuwe regels zullen gelden voor pakketaanbieders met tenminste 250.000 abonnees in Nederland. Hoofdregeel is dat het standaardpakket, waarop alle abonnees recht hebben, tenminste 30 televisiekanalen omvat, maar er zijn uitzonderingen. Voor analoge kabeltelevisie blijft het minimum 15 televisiekanalen en voor KPN Digitenne wordt dit 25 televisiekanalen. De bestaande wettelijke regeling inzake lokale programmaraden, die een zwaarwegend advies uitbrengen aan de plaatselijke kabelexploitant over de samenstelling van het programmapakket, komt te vervallen. Zogeheten ‘must carry rules’ voor onder meer de kanalen van de landelijke publieke omroep blijven bestaan. Zij zullen echter niet alleen gelden voor kabelexploitanten, maar voor alle pakketaanbieders (*Kamerstukken II*, 2012/13, 33 426, nr. 1-4).

MEDIARECHT

AAK20127094

A.W. Hins

Regelgeving en beleid

In *KwartaalSignaal* 124, p. 7026, werd aandacht besteed aan de wet van 28 juni 2012, *Stb.* 319, tot wijziging van de Mediawet. De datum van inwerkingtreding stond alleen vast wat betreft de artikelen inzake de verkoop van programmagegevens door de landelijke publieke omroep. In

Rechtspraak

In de jurisprudentie van het EHRM over de vrijheid van meningsuiting is het een bekend uitgangspunt dat Staten een geringe ‘margin of appreciation’ hebben ten aanzien van uitingen die bijdragen aan een publiek debat. Hun beleidsvrijheid is veel groter ten aanzien ‘commercial speech’, zoals handelsreclame. Waar de grens ligt tussen ‘political speech’ en ‘commercial speech’ is echter voor discussie vatbaar. Een arrest van de Grote Kamer van het EHRM toont aan dat binnen het Europese Hof grote verdeeldheid bestaat. Zwitserse autoriteiten hadden geweigerd toestemming te geven voor een postercampagne van een niet-commerciële vereniging die contact wil leggen met buitenaardse wezens. Reden voor de weigering was dat de autoriteiten het streven van de vereniging in strijd achtten met onder meer de goede zeden. De kleinst mogelijke meerderheid van de Grote Kamer oordeelde dat Zwitserland een ruime beleidsvrijheid moest worden gelaten, omdat de posters erop gericht waren nieuwe leden aan te trekken. Volgens deze negen rechters waren de posters vergelijkbaar met handelsreclame. Acht andere rechters vonden echter dat nagegaan moest worden of sprake was van een ‘pressing social need’. Zij concludeerden dat artikel 10 EVRM was geschonden, nu de inhoud van de posters op zichzelf niet schadelijk was (EHRM GC 13 juli 2012, *Mouvement Raëlien Suisse vs. Zwitserland*, appl. 16354/06).

De Hoge Raad deed op 5 oktober 2012 uitspraak in een kort geding over het uitzenden van beelden die zijn gemaakt met een verborgen camera. De televisiemaker Peter R. de Vries had heimelijk opnames laten maken in een tbs-kliniek van een gesprek met een veroordeelde pedofiel. Volgens de voorzieningenrechter van de rechtbank te Amsterdam was het maken van de opnames op zichzelf niet onrechtmatig, maar het uitzenden van de beelden wel (*Katern* 115, p. 6464-6465). In hoger beroep liet het gerechtshof te Amsterdam dit vonnis in stand (*Kwartaal-Signaal* 120, p. 6748). De Hoge Raad oordeelde vervolgens dat het gerechtshof de botsende grondrechten, te weten de vrijheid van meningsuiting en het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, op een correcte manier tegen elkaar had afgewogen (HR 5 oktober 2012, *Endemol e.a. vs. Koos van H.*, LJN: BW9230).

Soms is het uitzenden van beelden die heimelijk zijn gemaakt wel rechtmatig. Dat is bekend uit het arrest van de Hoge Raad in het kort geding van Pretium tegen TROS van 8 april 2011 (*KwartaalSignaal* 120, p. 6748). In de bodemprocedure heeft de rechtbank te ‘s-Gravenhage zich inmiddels aangesloten bij dit arrest en de vorderingen van Pretium afgewezen (Rb. ‘s-Gravenhage 11 juli 2012, LJN: BX1975). De bodemprocedure is vooral interessant omdat de rechtbank TROS in een tussenvonnissen heeft veroordeeld het volledige beeldmateriaal af te geven. Bezwaren die TROS aanvoerde op grond van artikel 10 EVRM werden verworpen. Tegen dit tussenvonnissen heeft TROS hoger beroep en cassatie ingesteld, waarbij zijdelings de vraag rees

of een wettelijk appelverbod met een beroep op artikel 10 EVRM opzij gezet kan worden. Op 28 september 2012 gaf de Hoge Raad het antwoord: in beginsel niet. Of artikel 10 EVRM daadwerkelijk is geschonden zal nu worden beslist door het gerechtshof te ‘s-Gravenhage, naar wie de Hoge Raad het geding verwezen heeft (HR 28 september 2012, *TROS vs. Pretium*, LJN: BX0598).

Literatuur

- L.A. van Noorloos, ‘De ideeën achter hate speech-wetgeving in Nederland: een historisch perspectief’, *Tijdschrift voor Constitutioneel Recht* 2012-4, p. 352-375;
- Hugo Arlman, ‘Waarom de Nationale Ombudsman een verkeerde casus aangrijpt om het op te nemen voor de vrijheid van meningsuiting’, *NJB* 2012/1684, afl. 29, p. 2040-2042;
- Remy Chavannes & Niels van der Laan, ‘Kroniek Technologie en recht’, *NJB* 2012/2022, afl. 35, p. 2512-2524;
- A. de Nauw, ‘De waarheidsexceptie bij aanranding van de eer en goede naam en de rechten van de mens’, *Rechtskundig Weekblad* 76e jrg. nr. 1, september 2012;
- A.M. Klingenberg, ‘Gefragmenteerde openheid; open data, Europa en de Wob’, *Computerrecht* 2012/153.